

Nota

(Z)2240
29 april 2021

Contracten met een dynamische elektriciteitsprijs: contracten voor dynamische verbruikers

Artikel 23, § 2, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. CONTRACTEN MET EEN DYNAMISCHE PRIJS, EEN NIEUW TARIEFAANBOD VOORGESTELD OP DE ELEKTRICITEITSMARKT	3
2. CONTEXT: ENERGIETRANSITIE EN EUROPEES KADER.....	3
3. ZONDER WIJZIGING VAN HET VERBRUUKSGEDRAG KUNNEN CONTRACTEN MET EEN DYNAMISCHE PRIJS (VEEL) DUURDER UITVALLEN VOOR DE CONSUMENTEN.....	4
4. HOE EEN STIJGING VAN DE FACTUUR VERMIJDEN BIJ EEN CONTRACT MET EEN DYNAMISCHE PRIJS?	5
5. EFFECT OP PRIJSVERGELIJKINGEN	5

INLEIDING

Op de elektriciteitsmarkt zijn er onlangs nieuwe contracttypes voor gezinnen en kmo's geïntroduceerd: contracten met een dynamische prijs. Ook al is de CREG voorstander van een progressieve integratie van dergelijke contracten in de markt binnen het kader van de energietransitie, toch waarschuwt ze de verbruikers voor dit soort contracten. Deze contracten vereisen een meer nauwkeurige opvolging van het elektriciteitsverbruik en een aanpassing van de afname. Anders kunnen deze contracten de elektriciteitsfactuur van de gezinnen/kmo's sterk doen stijgen.

1. CONTRACTEN MET EEN DYNAMISCHE PRIJS, EEN NIEUW TARIEFAANBOD VOORGESTELD OP DE ELEKTRICITEITSMARKT

Contracten met een dynamische prijs zijn nieuwe tariefformules waar de energieprijs de hele dag/nacht schommelt in functie van de prijzen op de Belgische elektriciteitsbeurs. Momenteel worden deze producten enkel in Vlaanderen aangeboden. In functie van de vraag en het aanbod op de *day ahead*- of *intraday* markten schommelt de prijs die de verbruiker betaalt in de loop van de dag/nacht en het uur van afname. Enkel gezinnen/kmo's met een digitale meter kunnen deze contracten afsluiten.

Dynamische prijscontracten worden aldus onderscheiden van vaste prijscontracten waarvan de prijs niet verandert tijdens de looptijd van het contract. Ze verschillen ook van contracten met een variabele prijs die evolueren in functie van een prijsformule op basis van groothandelsmarkten op korte of middellange termijn en het gemiddelde verbruik dat op jaarbasis wordt gemeten en verdeeld op basis van SLP-curves¹. Contracten met een dynamische prijs houden immers rekening met het reële verbruik per uur, gemeten via de digitale meter, en met de prijs op de *day ahead*- of *intraday* markt op dit precieze uur. De prijzen van contracten met een dynamische prijs zijn dus veel volatieler.

2. CONTEXT: ENERGIETRANSITIE EN EUROPEES KADER

Eén van de uitdagingen is het verminderen van de verbruikspieken voor elektriciteit. Eén van de oplossingen hiervoor is de consument actiever maken op de energiemarkt zodat hij zijn elektriciteitsverbruik afvlakt. Volgens het Clean Energy Package, dat op Europees niveau is aangenomen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de eindafnemers met digitale meter vanaf 2021 bij minstens één leverancier een contract met dynamische tariefformule kunnen afsluiten².

De doelstelling is het stimuleren van de consument om over te schakelen van twee verbruikspieken per dag ('s morgens en 's avonds) naar een verbruik wanneer de elektriciteitsprijs het laagst is en dit via een slim gebruik van de toestellen die het meest energie verbruiken. De CREG ondersteunt het

¹ *Synthetic Load Profiles* (standaard verbruiksprofielen)

² Richtlijn (EU) 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit

principe van de ontwikkeling van dergelijke contracten die passen in de noodzakelijke dynamiek van de energietransitie. Toch legt ze de nadruk op de risico's van dit contracttype voor de gebruiker als hij zijn afname niet aanpast in functie van de prijzen.

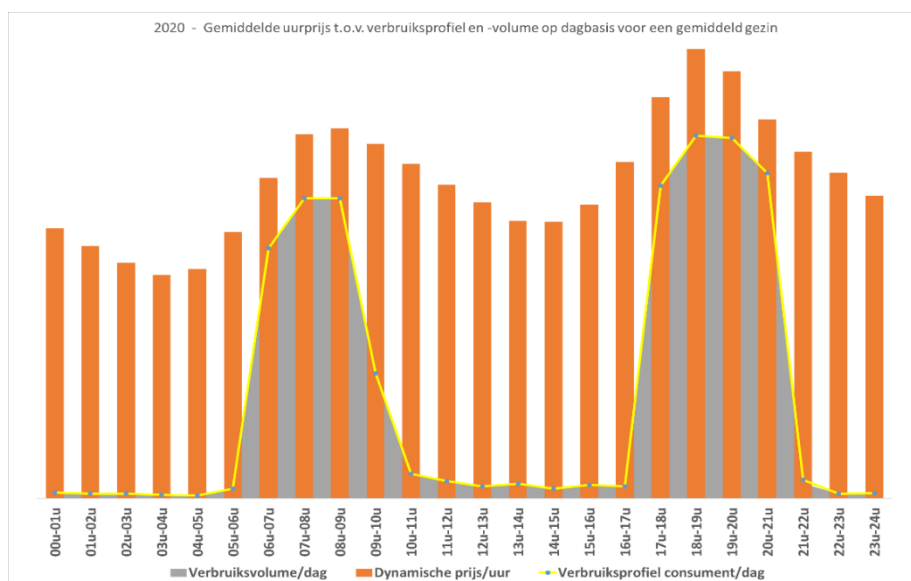
3. ZONDER WIJZIGING VAN HET VERBRUIKSGEDRAG KUNNEN CONTRACTEN MET EEN DYNAMISCHE PRIJS (VEEL) DUURDER UITVALLEN VOOR DE CONSUMENTEN

Als een consument zijn verbruiksgedrag niet wijzigt in functie van de prijzen op de markt zal hij waarschijnlijk nog te veel verbruiken tijdens de piekuren, als de prijzen het hoogst zijn. Uit simulaties van de CREG die werden uitgevoerd op basis van historische gegevens van de afgelopen 5 jaren blijkt dat voor contracten met een dynamische prijs, de kost van de energiecomponent³, die momenteel ongeveer een vierde van de factuur vertegenwoordigt, met 15 % zou kunnen stijgen voor een gezin dat op een klassieke manier elektriciteit verbruikt.

Consumenten gebruiken immers over het algemeen 's morgens en 's avonds veel elektriciteit om te koken, tv te kijken, te strijken, de wasmachine en de droogkast te doen draaien ... Daardoor is de vraag vooral op weekdagen enkele uren hoger, met een stijging van de marktprijzen tot gevolg.

Op weekdagen worden er zo twee blokken van ongeveer 5 uur vastgesteld met een sterke elektriciteitsvraag (van 6 uur tot 11 uur en van 17 uur tot 22 uur) waardoor de prijzen op de beurs tijdens die uren hoger zijn.

De oranje balken op onderstaande grafiek tonen voor 2020 het gemiddeld niveau van de uurprijzen waaraan het gemiddeld verbruikt volume van een gezin op dat moment gefactureerd wordt. Het is duidelijk dat een verschuiving en spreiding van het verbruiksprofiel (de gele lijn) een positief effect zal hebben op de gefactureerde prijzen.

³ zonder forfaitaire vergoeding, groene stroom en bijdrage

4. HOE EEN STIJGING VAN DE FACTUUR VERMIJDEN BIJ EEN CONTRACT MET EEN DYNAMISCHE PRIJS?

Wie over een contract met een dynamische prijs beschikt, dient regelmatig de prijzen per uur te raadplegen op de site van de leverancier en het verbruik van energieverblindende toestellen te plannen tijdens uren met lage prijzen. De prijzen schommelen op basis van een veelheid aan elementen (de vraag, de productie van hernieuwbare elektriciteit,...). In het algemeen is de financieel meest interessante periode om energie van het net af te nemen tussen middernacht en 6 uur 's morgens, of zelfs tussen 13 en 17 uur.

Contracten met dynamische prijzen kunnen (alleen) interessant zijn wanneer een gezin/kmo zonder zonnepanelen zeer energieverblindende toestellen heeft, zoals een warmtepomp, een boiler, een laadstation voor een elektrische auto, ... *en* wanneer de gezinnen/kmo's in staat zijn om deze te programmeren om te werken op momenten dat de prijzen laag zijn. Om niet geconfronteerd te worden met een aanzienlijke verhoging van de elektriciteitsfactuur, moet men zeer aandachtig zijn en is het noodzakelijk om het verbruiksgedrag aan te passen. Voor gezinnen die niet beschikken over deze toestellen zal het in de meeste gevallen financieel niet interessant zijn om voor een contract met een dynamische prijs te kiezen. Het elektriciteitsverbruik voor dagelijkse activiteiten (koken, verlichting, enz.) kan immers niet gemakkelijk worden uitgesteld.

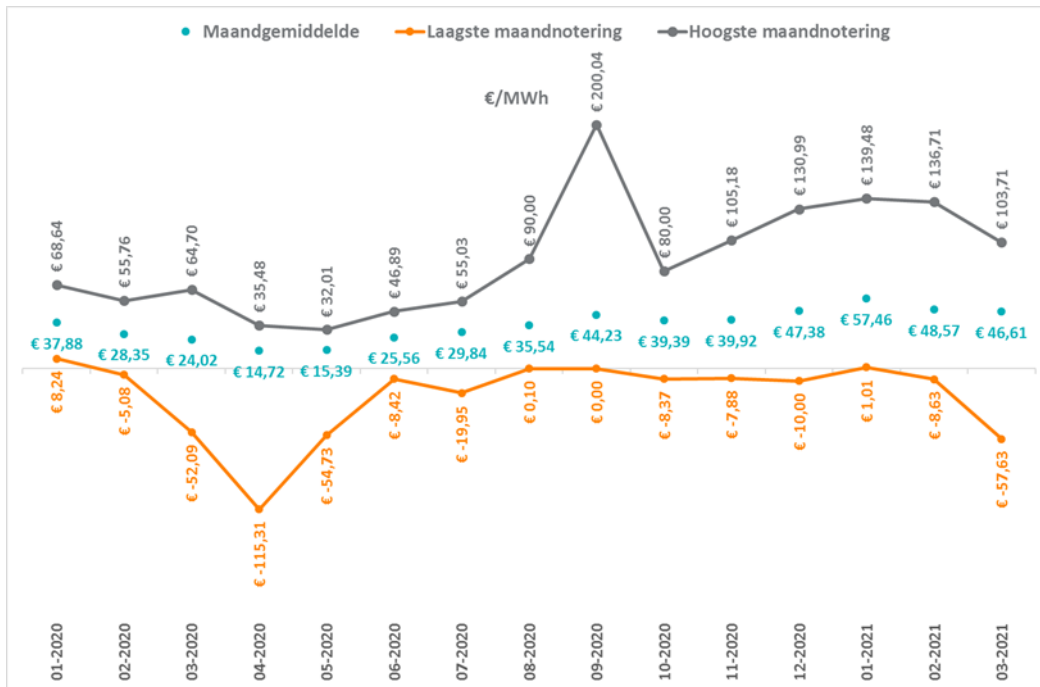
5. EFFECT OP PRIJSVERGELIJKINGEN

Contracten met een dynamische elektriciteitsprijs worden pas recent gecommmercialiseerd door de energieleveranciers en vormen een niet te onderschatten uitdaging voor prijsvergelijkers. Het verschaffen van correcte en duidelijke informatie aan de consument staat daarbij centraal. Vooral het positioneren van contracten met een dynamische elektriciteitsprijs tegenover contracten met een prijs die een zekere voorspelbaarheid inhoudt, zoals contracten met een variabele energieprijs op basis van forward prijsnoteringen en contracten met een vaste energieprijs, vormt een hele uitdaging.

Het is immers zeer moeilijk zo niet onmogelijk om voor contracten met een dynamische elektriciteitsprijs de toekomstige evolutie van de prijzen te voorspellen. De CREG opteert er daarom, op dit moment, voor om voor dergelijke contracten te werken met een maandgemiddelde BelpexDAM-prijs. Een dergelijke werkwijze is in overeenstemming met de berekeningswijze van het CREG Charter⁴ voor goede informatieverschaffing bij prijsvergelijking van elektriciteit en gas. Daarnaast zal de CREG, om de consument te wijzen op de volatiliteit in de BelpexDAM-prijzen, ook een vork van laagste en hoogste notering van de maand tonen.

⁴ <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b1614>

Grafiek 1/ Gemiddelde BelpexDAM-maandprijs (blauwe punten) over de periode 01/2020 tot 03/2021 met aanduiding van laagste (oranje curve) en hoogste (grijze curve) uurnotering

////

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité